

Hodnoticí aktivita

První pomoc – přístup k člověku v bezvědomí

Anotace

Vybraní žáci v rámci hodnoticí aktivity První pomoc – přístup k člověku v bezvědomí při hraní scénky předvedou přístup k člověku v bezvědomí, všichni žáci pak písemně vypracují správný postup při poskytnutí první pomoci v dané situaci, resp. přístupu k člověku v bezvědomí. Hodnocení žáků, kteří hrají roli záchranáře, a do jisté míry hodnocení písemného návrhu první pomoci všech ostatních žáků, slouží k hodnocení aspektu občanské kompetence „rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc“. Pozn.: Dále jsou výrazy „přístup k člověku v bezvědomí“ a „první pomoc při bezvědomí“ používány jako synonyma.

Komplexní systém hodnocení, CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_001/0000751

Věk – cílová skupina

6. – 9. ročník

Časová dotace (rozsah výuky)

1 vyučovací hodina (cca 40 min)

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Realizace navržené úlohy předpokládá, že žák zná číslo na záchrannou zdravotnickou službu (155, 112) a základní pravidla první pomoci (např. podle ZDrSem https://www.zdrsem.cz/download/Leporelo_v14.pdf: nejdříve se rozhlédnout a vyhodnotit, co se mohlo stát, oslovit osobu, volat 155, nezavěšovat první a jednat podle instrukcí). Je vhodné, ale ne nutné, když zná přístup k člověku v bezvědomí.

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Nakopírované texty pro zachraňované a záchranáře. Nakopírované jednotlivé hodnoticí listy – podle počtu scének dva až tři pro každého žáka (vždy vlastní pro záchránce) a dva až tři pro učitele. Hodnoticí aktivita může probíhat v běžné školní třídě, venku, případně kdekoliv, kde je bezpečný prostor pro zahrání scénky a její sledování zbylými žáky; pokud není ze zadních lavic dobře vidět „na stupínek“, doporučujeme upravit uspořádání židlí ve třídě tak, aby všichni žáci dobře viděli na hranou scénku, např. scénka se odehrává uprostřed kolečka žáků, kteří sedí po obvodu třídy.

Vzdělávací obor

Přírodopis

Očekávaný výstup

P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.

Hodnocená klíčová kompetence

Kompetence občanská: podle svých schopností poskytne účinnou první pomoc.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Při řešení hodnoticí aktivity budou žáci uplatňovat následující schopnosti a dovednosti:

- Rozhoduje se zodpovědně s ohledem na vlastní bezpečnost i bezpečnost ostatních,
- Podle svých možností poskytne účinnou první pomoc.

Součástí hodnotící aktivity

- První pomoc – přístup k člověku v bezvědomí – texty pro žáky
- První pomoc – přístup k člověku v bezvědomí – text pro učitele (dispečera)
- První pomoc – přístup k člověku v bezvědomí – pracovní list
- První pomoc – přístup k člověku v bezvědomí – autorské řešení žákovského listu
- První pomoc – přístup k člověku v bezvědomí – žákovský list – sebehodnocení záchranáře
- První pomoc – přístup k člověku v bezvědomí – učitelské hodnocení záchranáře
- První pomoc – přístup k člověku v bezvědomí – hodnocení

Struktura a organizace realizace hodnotící aktivity

V průběhu hodiny zahrají vybraní žáci ve dvojici scénku zaměřenou na poskytnutí první pomoci, resp. přístup k člověku v bezvědomí.

1. Zadání úkolu a seznámení s cíli úlohy

Žákům sdělte, co konkrétně bude cílem úlohy (viz vzdělávací cíl) a jaký je harmonogram úlohy (viz časová dotace). Sdělte jim, že pokud by při hraní scénky chtěli zavolat záchranou zdravotnickou službu, mají nahlas říci telefonní číslo, na které volají. Upozorněte je, aby se k sobě chovali ohleduplně a opatrně a používali pouze adekvátní podněty. Zároveň by se měli snažit sehrát scénky co nejrealněji. Dvojice po sobě sehraji dvě stejně zadané scénky. Po každé scénce žáci i učitel vyplní hodnocení a sebehodnocení. Celkové zhodnocení proběhne až na závěr hodiny.

2. Vybrání dvojice žáků pro hraní scénky

Vyberte žáky, u kterých chcete hodnotit vybraný aspekt občanské kompetence na základě hraní scénky. V průběhu jedné vyučovací hodiny jsou takto hodnoceni dva, maximálně tři žáci. Vyberte záchraňované.

3. Rozdání textů

Rozdejte žákům, kteří budou hrát scénku, příslušné texty. Úkolem žáků bude přečíst si svůj text a následně podle něj sehrát scénku. Ve scénce hrajte roli dispečera (viz text pro učitele).

4. Hraní scénky

Po rozdání a přečtení textů žáci v první dvojici spolu s učitelem samostatně sehraji scénku. Před zahájením se ujistěte, že žáci vědí, co dělat (ve smyslu hraní scénky, ne správnosti poskytování první pomoci). Správnost poskytnuté první pomoci budete diskutovat v závěru.

5. Vyplnění hodnotícího nástroje

Po ukončení scénky žáci vyplní příslušné žákovské listy hodnocení: Záchranář vyplní sebehodnocení, ostatní žáci (včetně záchraňovaného) vyplní Žákovský list – postup. Učitel vyplní učitelské hodnocení záchranáře.

Následuje hraní další scénky a vyplnění hodnotícího nástroje.

6. Řízená reflexe a diskuse celé třídy

Vyzvěte žáky, kteří hráli scénky, aby shrnuli své pocity. Podpořte žáky, aby sdíleli (pokud chtějí) své pocity z hraní rolí. Jak jim bylo v jejich roli? Co jim bylo nepříjemné? Dokázali se

vžít do dané role? Jaký mají pocit z této situace? Jak si myslí, že by se zachovali v reálné situaci? Poté se zaměřte na správnost poskytování první pomoci. Co se ve scénkách stalo záchraňovanému? Jak mu poskytli první pomoc? Bylo to správně? Pokud ne, jak měla být poskytnuta první pomoc?

Shrňte správný postup při přístupu k člověku v bezvědomí. Dále by měla zaznít obecná témata, jako jsou důraz na vlastní bezpečnost při poskytování první pomoci, při hovoru s dispečerem záchranné služby říci vše, co by mohlo být důležité, tj. mechanismus úrazu apod., co se stalo, kolik raněných, přesně popsat, jak se dostat na místo, pokud je to relevantní, nezavěšovat první. Umožnit příchod záchranářů, pozor na zamčené dveře, nepopsané přístavky apod., kontrolu stavu, záchraňování až do příjezdu záchranky, vystřídání s dalšími záchranáři.

Rozsah hodnocení

V průběhu jedné vyučovací hodiny jsou dva až tři žáci hodnoceni podle toho, jak přistoupili k člověku v bezvědomí v průběhu hraní scénky. Žáci, kteří hráli roli záchranáře, vyplní sebehodnocení, které je následně okomentováno učitelem – jeho soulad/nesoulad s učitelským hodnocením. Pokud je nesoulad o jeden stupeň, např. „ano“ vs. „částečně“, jedná se o běžnou situaci. Pokud je nesoulad u většiny indikátorů nebo o více stupňů, poukazuje to na možné podceňování, přeceňování, případně miskoncepce žáka; či na to, že scénku nesehrál „vážně“ / s dostatečným nasazením. Všichni další žáci ve třídě jsou hodnoceni na základě správnosti.

Hodnocení

Pro hodnocení KK občanské, zda se žák rozhoduje zodpovědně s ohledem na vlastní bezpečnost i bezpečnost ostatních a podle svých možností poskytne účinnou první pomoc je zapotřebí tuto část občanské kompetence hodnotit na základě více podkladů, minimálně dvou žákovských listů, resp. sebehodnocení a hodnocení učitele. Spíše je ale doporučeno hodnocení i po dalších hodnoticích aktivitách zaměřených na stejný aspekt občanské kompetence.

Obměna hodnoticí aktivity ve výuce

Předloženou hodnoticí aktivitu lze s obměnou využít pro jiné situace zaměřené na poskytnutí první pomoci, např. popáleniny apod. V takovém případě je nutné upravit hodnoticí nástroje pro danou situaci (scénku).